

SILVA FENNICA

1987 · Vol. 21 N:o 4

SUOMEN METSÄTIETEELLINEN SEURA
SOCIETY OF FORESTRY IN FINLAND

SILVA FENNICA

A quarterly journal of forest science

PUBLISHER – JULKAISIJA

The Society of Forestry in Finland
Suomen Metsätieteellinen Seura r.y.

EDITORS – TOIMITUS

Editor-in-chief – Vastaava toimittaja Markku Kanninen
Editor – Toimittaja Tommi Salonen

Unioninkatu 40 B, SF-00170 Helsinki, Finland
tel. +358 0 658 707, telex 125 181 HYFOR SF

EDITORIAL BOARD – TOIMITUSKUNTA

Rihko Haarlaa (University of Helsinki), Risto Päivinen (University of Joensuu),
Juhani Päivänen (University of Helsinki), Risto Seppälä (Finnish Forest Research
Institute) and Tuija Sievänen (Finnish Forest Research Institute).

AIM AND SCOPE – TAVOITTEET JA TARKOITUS

Silva Fennica publishes papers relevant to Finnish forestry and forest research. The journal aims to cover all aspects of forest research, ranging from basic to applied subjects.

Silva Fennicassa julkaistaan artikkeleita, joilla on merkitystä Suomen metsätalouden ja metsäntutkimuksen kannalta. Julkaisun tavoitteena on kattaa metsätalouden kaikki osa-alueet ja suunnat julkaisemalla metsätieteen perusteita käsitteleviä ja käytännön sovellutuksiin tähtääviä kirjoituksia.

SUBSCRIPTIONS – TILAUKSET

Subscriptions and orders for back issues should be addressed to Academic Bookstore, P.O. Box 128, SF-00101 Helsinki, Finland. Annual subscription price is FIM 220. Exchange inquiries can be addressed to the editorial office.

Tilaukset ja tiedustelut pyydetään osoittamaan toimitukselle. Silva Fennican tilaushinta kotimaahan on 160 mk, ulkomaille 220 mk.

SILVA FENNICA

1987, Vol. 21 N:o 4

METSÄ SUOMALAISTEN ELÄMÄSSÄ Monitieteellinen seminaari 18–19. 12. 1986

The forest as a Finnish cultural entity

AARNE REUNALA & PEKKA VIRTANEN (toim.)

SUOMEN METSÄTIETEELLINEN SEURA

THE SOCIETY OF FORESTRY IN FINLAND

Reunala, A. & Virtanen, P. (toim.). 1987. Metsä suomalaisten elämässä. Monitieellinen seminaari 18–19. 12. 1986. Summary: The forest as a Finnish cultural entity. *Silva Fennica* 21(4): 315–480.

Julkaisu sisältää 16 artikkelia metsän merkityksestä suomalaisille, etenkin yhteiskunta- ja humanististen tieteiden näkökulmista. Artikkelit perustuvat 18–19. 12. 1986 Munkkiniemessä järjestetyssä seminaarissa pidettyihin esitelmiin.

The publication consists of 16 papers on the importance of forests to Finns, mainly from the viewpoint of various social and humanistic sciences. The articles are based on lectures given to a seminar organized in Munkkiniemi, Helsinki, December 18–19, 1986.

Keywords: Forest, culture, identity, symbol, landscape, folklore
ODC 907+902+22+27+91

Correspondence: Aarne Reunala, Finnish Forest Research Institute, Department of Forest Economics, PL 37, SF-00381 Helsinki, Finland.

Approved on 9. 10. 1987

Alkusanat

Tämän julkaisun artikkelit perustuvat Munkkiniemessä 18–19. 12. 1986 pidettyyn ”Metsä suomalaisten elämässä” -seminariin. Seminaarin juuret ulottuvat 1960-luvun lopulla alkaneeseen ristiriitaiseen metsäkeskusteluun, jonka kuluessa on käynyt ilmi, että monien suomalaisten asenteet ovat varauksellisia ja joskus hyvinkin kriittisiä nykykaista metsätaloutta kohtaan.

Seminaarin tarkoituksena oli hahmottaa suomalaisten metsäasenteiden taustoja kokoamalla yhteen eri tieteenalojen näkökulmia siitä, mitä kaikkea metsät suomalaisille merkitsevät. Esille tulivat muun muassa filosofia, metsänhoito, antropologia, kansanperinne, semiotiikka, kansatiede, estetiikka, sosiologia, psykologia, maisema-arkkitehtuuri, arkkitehtuuri, kirjallisuus, kuvataiteet ja musiikki.

Keskeiseksi vaikutelmaksi seminaarista jäi, että suomalaiset todella ovat omalaatuistaan metsäkansaa, jonka ajatukset, tunteet ja mielikuvat ovat voimakkaasti metsäsidonnaisia. Monissa artikkeleissa nousee esiin, miten ennen kaikkea alkuperäiset metsät, joita esisämme tulivat tänne raivaamaan, näyttävät olevan suomalaisten identiteetille erityisen keskeisiä. Tämän kollektiivisissa mielikuvissa elävän alkuperäisen metsän häviäminen nykyajan tehokkaassa metsätaloudessa on kulttuurishokki, johon suomalaisten ei ole helppo sopeutua.

Artikkeleissa kuvastuu myös se, miten monimuotoisesti suomalaiset kytkeytyvät kulttuurinsa kautta metsään. Metsäympäristöön liittyviä kulttuuriarvoja on kuitenkin vaikea konkretisoida samalla tavoin kuin esimerkiksi taloudellisia arvoja. Kuitenkin ne vaikuttavat olennaisesti suomalaisten metsäsuhteisiin, ja siten humanistisen ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen avaamien näkymien ei pitäisi jäädä vain viihdelukemistoksi, vaan niillä on vakava sanottavansa nykyajan metsätaloutakin ajatellen.

Seminaarissa ei kyetty – eikä pyrittykään – tyhjentävään metsien merkityksen kuvaukseen. Monet kiinnostavat näkökulmat jäivät käsittelemättä, kuten esimerkiksi kielitiede, ympäristöpsykologia, elokuva, valokuva, kulttuuriantropologia, arkeologia, historia, naisnäkökulma. Metsätaloudesta otettiin tarkoituksella esiin vain yksi yleisluontoinen aihe, metsien hoidon aatehistoria.

Seminaarissa oli innostava ilmapiiri. Se johtui alustajien aidosta paneutumisesta aiheisiinsa mutta myös osanottajien kiinnostuksesta. Noin 140 osanottajasta puolet edusti metsätalouden eri sektoreita, toinen puoli hyvin vaihtelevasti muita tieteen- ja elämäntieteiden aloja, kuten maisema- ja ympäristösuunnittelua, luonnonsuojelua, tutkijoita, opiskelijoita, yhdistyksiä, yrityksiä ja tiedotusvälineitä. Näin keskustelutkin muodostuivat poikkeuksellisen monipuolisiksi ja virkistäviksi, ja niistä puuttui kokonaan monille metsäkeskusteluille tyypillinen syytelyn, puolustelun ja selittelyn ilmapiiri.

Seminaaria olivat alustavasti hahmottelemassa allekirjoittaneiden lisäksi akateemikko Oiva Ketonen, projektitutkija Jussi Raumolin ja kirjailija Pekka Suhonen. Taloudellisesti seminaarin tekivät mahdolliseksi Maatalous-metsätieteellinen toimikunta, Suomen Metsätieteellinen Seura ja Osuuspankkien Keskus Oy. Oman tukensa antoivat Metsäntutkimuslaitos ja Helsingin yliopiston tiedotustoimisto. Seminaarin puheenjohtajina olivat dos. Veli-Pekka Järveläinen ja vs.prof. Anna-Leena Siikala. Seminaarisihteerinä oli Anna-Liisa Heusala. Julkaisun toimitustyössä avusti HuK Jukka Pietilä. Esitämme kaikille lämpimät kiitoksemme ja toivomme, että tämä julkaisu voisi innostaa näkymien avartamiseen niin metsätaloudessa kuin muillakin aloilla.

Helsingissä, lokakuussa 1987

Aarne Reunala

Pekka Virtanen

Preface

The articles are based on a multidisciplinary seminar held in Helsinki, Finland, December 18–19, 1986. The seminar had its roots in the rather vivid discussion concerning forestry begun at the end of the 1960's. Over the years it became evident that many people's attitudes were hesitant or critical with respect to modern forestry. The bases of these attitudes remained, however, unclear: there seemed to be strong emotions and a total lack of comprehension between these emotions and principles of rational forestry.

The seminar "The forest as a Finnish cultural entity" was an effort to gather together knowledge from various fields of research concerning the importance of forests for Finns. The importance of forests was presented and discussed from many viewpoints: philosophical, silvicultural, anthropological, semiotic, ethnological, aesthetic, sociological, psychological, landscape architectural, architectural, literary and via visual arts, music and folklore.

For practical reasons the views of e.g. natural sciences, linguistics, religion, en-

vironmental psychology, cinema, photography, women's viewpoint, were left out. Also, economic role of forests and the science based on it, forestry, was mainly omitted because the aim of the seminar was, namely, to define values other than economic ones. Maybe it should be mentioned that the forests' economic role has always been predominant in Finland and forest products have been Finland's principal source of export revenues.

One of the main impressions of the articles is that Finns really seem to be a unique forest people, whose thoughts, feelings and imagination have been and are still largely bound to forests. Especially important for the Finnish identity seems to be the image of the original, natural northern conifer forest, i.e. Finland as it was at the time of pioneer settlement. And the main, emotional conflict seems to be the disappearance of this original forest because of modern forestry. Modern life and modern forestry have brought a cultural shock shattering the very foundations of Finnish identity.

Kirjoittajat – Authors

Ahponen, Pirkkoliisa

Fil. lis., vs.lehtori. Tutkimuksia elämäntavan muutoksesta ja alueellisesta kulttuuripolitiikasta. Joensuun yliopisto, yhteiskuntapolitiikan laitos, PL 111, 80101 Joensuu.

Ph.Lic., Act. Lecturer. Studies on the change of way of life and regional cultural policy. Address: University of Joensuu, Department of Social Policy, PL 111, SF-80101 Joensuu, Finland.

Guignard, Max

Maître ès Sciences. Ympäristötoimiston päällikkö. Seine-et-Marne'n Arkkitehtuuri-, taajama- ja ympäristöneuvosto (Ranska). Maakunnallisen maisemapolitiikan kehittäminen. Osoite: C.A.U.E. 77, Manoir des Oiseaux, F-77163 Mortcerf, France.

Maître ès Sciences. Head of the Environmental Service at the Architectural, Urban and Environmental Advice Council of Seine-et-Marne (C.A.U.E. 77). Elaboration of a departmental landscape policy. Address: C.A.U.E. 77, Manoir des Oiseaux, F-77163 Mortcerf, France.

Hako, Pekka

Hum.kand., kasvat.yo., musiikkitoimittaja, musiikintutkija. Vihertie 56 C, 01620 Vantaa.

B.A., music journalist, music researcher. Address: Vihertie 56 C, SF-01620 Vantaa, Finland.

Julkunen, Eero

Fil.kand., kansankulttuurin tutkija, antropologi. Tutkimuksia nykykulttuurista. Iso-Roobertinkatu 9 C 19, 00120 Helsinki.

M.A., folklorist, anthropologist. Studies on contemporary folk culture. Address: Iso-Roobertinkatu 9 C 19, SF-00120 Helsinki, Finland.

Kuusamo, Altti

Fil.kand., taidehistorioitsija, semiootikko. Tutkimuksia visuaalisesta semiotiikasta. Pronssitie 4 A 12, 00440 Helsinki.

M. A., art historian, semiotician. Studies on visual semiotics. Address: Pronssitie 4 A 12, SF-00440 Helsinki, Finland.

Leikola, Matti

Maat.metsät.tri., metsänhoitotieteen professori. Helsingin yliopisto, metsänhoitotieteen laitos, Unioninkatu 40 B, 00170 Helsinki.

Dr.Agr.For., Professor of Silviculture. Address: University of Helsinki, Department of Silviculture, Unioninkatu 40 B, SF-00170 Helsinki, Finland.

Linkola, Martti

Fil.maist., intendentti. Tutkimuksia kulttuurimaiseman historiasta, suomalaisesta talonpoikaisrakentamisesta ja saamelaiden kansankulttuurista. Museovirasto, kansatieteen toimisto, PL 913, 00101 Helsinki.

M.A., Intendant at the National Board of Antiquities, Section of Ethnology. Studies on history of cultural landscape, Finnish peasant architecture and Lapp folk culture. Address: Museovirasto, PL 913, SF-00101 Helsinki, Finland.

Lönnqvist, Bo

Fil.tri, dosentti, vanhempi tutkija. Suomen Akatemia, humanistinen toimikunta. Unioninkatu 45 B 30, 00170 Helsinki.

Ph.D., Docent, Senior Research Associate. Academy of Finland, State Commission for Humanistic Research. Address: Unionsgatan 45 B 30, SF-00170 Helsingfors, Finland.

Pallasmaa, Juhani

Arkkitehti, taiteilijaprofessori. Artikkeleita ja esitelmiä arkkitehtuurin, muotoilun ja kuvataiteiden filosofiasta ja teorioista. Huvilakatu 12 A, 00150 Helsinki.

Architect, Artist Professor. Articles and lectures on philosophical and theoretical issues of architecture, design and visual arts. Address: Huvilakatu 12 A, SF-00150 Helsinki, Finland.

Pietarinen, Juhani

Fil.tri., professori. Tutkimuksia yhteiskuntafilosofian, etiikan ja tieteenfilosofian alueilta. Turun yliopisto, filosofian laitos, 20500 Turku.

Ph.D.(Soc.Sci), Professor. Studies on social philosophy, ethics and philosophy of science. Address: University of Turku, Department of Philosophy, SF-20500 Turku, Finland.

Raumolin, Jussi

Valt.kand., D.E.A., projektitutkija. Tieteidenvälisiä kehitysongelmien tutkimuksia. Majavatie 11 E 68, 00800 Helsinki.

M.A.(Soc.Sci), D.E.A. (Sciences sociales de développement), Project Researcher. Interdisciplinary studies on development problems. Address: Majavatie 11 E 68, SF-00800 Helsinki, Finland.

Reitala, Aimo

Fil.tri., taidehistorian professori. Tutkimuksia Suomen taidehistorian alalta. Turun yliopisto, taiteiden tutkimuksen laitos, 20500 Turku.

Ph.D., Professor of History of Arts. Studies on history of Finnish art. Address: University of Turku, Department of Art History, SF-20500 Turku, Finland.

Reunala, Aarne

Maat.metsät.tri., erikoistutkija. Tutkimuksia metsien aineettomista arvoista, metsänomistuksesta ja metsätyövoimasta. Metsäntutkimuslaitos, metsäekonomian tutkimusosasto, PL 37, 00381 Helsinki.

Dr.Agr.For., Special Research Officer. Studies on intangible forest values, forest ownership and forest labour. Address: Finnish Forest Research Institute, Department of Forest Economics, PL 37, SF-00381 Helsinki, Finland.

Sepänmaa, Yrjö

Fil.tri., estetiikan assistentti. Tutkielmia ja artikkeleita taiteesta, kauneudesta ja taidearvostelusta. Helsingin yliopisto, yleisen kirjallisuustieteen, teatteritieteen ja estetiikan laitos, Hallituskatu 11, 00100 Helsinki.

Ph.D.(Aesthetics), Lecturer in Aesthetics and Comparative Literature. Essays and articles on art, beauty and criticism. Address: University of Helsinki, Institute for Comparative Literature, Aesthetics and Theatre Research, Hallituskatu 11, SF-00100 Helsinki, Finland.

Siltala, Pirkko

Fil.lis., psykologi LP, psykoanalyttikko. Tutkimuksia skitsofreniasta, psykosomatiikasta, kuolemasta, elämänprosessista ja naiskirjallisuudesta. Meritullinkatu 16 A, SF-00170 Helsinki.

Ph.Lic., Psychologist, Psychoanalyst. Studies on schizophrenia, psychosomatics, death, life process and female literature. Address: Meritullinkatu 16 A, SF-00170 Helsinki, Finland.

Suhonen, Pekka

Kirjailija, kirjallisuusarvostelija. Pohjoisniementie 5 A, 00200 Helsinki.

Author, literature critic. Address: Pohjoisniementie 5 A, SF-00200 Helsinki, Finland.

Virtanen, Pekka

Hum.kand. Tutkimuksia metsistä kansanperinteen kannalta. Kämnerintie 4 B 46, 00750 Helsinki.

B.A. Studies on forest folklore. Address: Kämnerintie 4 B 46, SF-00750 Helsinki, Finland.